

PREVENCIJA NASILJA U ŠKOLAMA

Doris Vlašić, pedagoginja
Josipa Primorac, pedagoginja

Is it REALLY necessary to make me feel this big?

Istraživanje „*Nasilje u školi*“ je provedeno u travnju u Srednjoj školi dr. fra Slavka Barbarića u Čitluku na uzorku od:

1. 250 učenika (114 M ; 136 Ž) svih razreda svih obrazovnih profila (I. – IV.)
2. 209 roditelja (75 M; 134 Ž)

Ukupno ispitanika: 459

Na temelju provedenog istraživanja o „Nasilju u školi“ , dobiveni su sljedeći rezultati:

UČENICI

1. Je li nasilje prisutno u tvojoj školi?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Često	3	2	2,63%	1,47%	2,00%
Nikad	28	31	24,56%	22,79%	23,60%
Prisutno je, ali se o njemu ne govori	26	29	22,81%	21,32%	22,00%

2. Koji vidovi nasilja su najčešći među vršnjacima u tvojoj školi?

Rangiraj od 1 – 6. 1 za najčešće, 6 na najrjeđe ponašanje.

	1	2	3	4	5	6
Fizičko (udaranje, štipanje, guranje, čupanje, razbijanje..)		34	30	24	28	31
Emocionalno (vrijeđanje)		70	28	18	13	20
Seksualno (uvredljivi komentari, neželjeni kontakti..)	32	33	37	34	28	
Socijalno (zapostavljanje – isključivanje iz igre)	29	42	56	41	22	33
Ekonomsko (iznuđivanje novaca, krađe)	22	20	33	28	62	82
Drugi oblici nasilja (putem sms poruka, interneta, nedopuštenih snimanja kamerom..)	43	24	29	25	33	

3. Šta bi uradio/la da vidiš bilo koju situaciju od gore navedenih?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Gledao/la bih svoja posla, ne bih se miješao/la	39	13	34,21%	9,56%	20,80%
Bodrim nasilnike	2	1	1,75%	0,74%	1,20%
Pridružim se nasilnicima	3	0	2,63%	0,00%	1,20%
	Ukupno		83,32%	98,53%	98,00%

4. Koliko često ostali učenici pokušavaju zaustaviti nasilje nad nekim učenikom?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Gotovo uvijek	13	14	11,40%	10,29%	10,80%
Često	21	20	18,42%	14,71%	16,40%
Rijetko	19	31	16,67%	22,79%	20,00%
Gotovo nikad	14	14	12,28%	10,29%	11,20%
	Ukupno		100,00%	99,26%	99,60%

5. Jesi li ti vršio/la nasilje – zlostavljanje nad drugim učenicima u školi?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Da, samo verbalno	6	4	5,26%	2,94%	4,00%
Da, fizički	5	0	4,39%	0,00%	2,00%
Samo ako sam bio/la izazvan/a	15	9	13,16%	6,62%	9,60%
Da, često (i verbalno i fizički)	2	0	32,46%	12,50%	0,80%
	Ukupno		135,09%	106,62%	102,00%

6. Kada je netko nasilan prema meni, ja:

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Tražim pomoć odraslih	8	29	7,02%	21,32%	14,80%
Pobjegnem	9	17	7,89%	12,50%	10,40%
	Ukupno		97,37%	99,26%	98,40%

7. Kada kažem roditeljima da sam bio/la žrtva nasilja, oni:

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Samo saslušaju	10	4	8,77%	2,94%	5,60%
Ne vjeruju mi	3	3	2,63%	2,21%	2,40%
	59	110	51,75%	80,88%	
Ništa ne čine	2	12	1,75%	8,82%	5,60%
Nešto drugo	43	28	37,72%	20,59%	28,40%
	Ukupno		102,63%	115,44%	109,60%

8. Kada kažem razredniku da sam bio/la žrtva nasilja, on/a:

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Samo saslušaju	6	8	5,26%	5,88%	5,60%
	61	90	53,51%	66,18%	
Ništa ne čine	2	1	1,75%	0,74%	1,20%
Ne vjeruje mi	3	1	2,63%	0,74%	1,60%
Nešto drugo	27	33	23,68%	24,26%	24,00%
	Ukupno		86,84%	97,96%	92,80%

9. Koliko često su se ove neugodnosti dogodile u školi?

	M			Ž		
	SKORO SVAKI DAN	RIJETKO ILI PONEKAD	NIKAD	SKORO SVAKI DAN	RIJETKO ILI PONEKAD	NIKAD
Vrijeđao me na ružan način	15	40	59	3	65	63
Govorio mi ružne riječi	15		51	3		50
Prijetio mi	6	22	84	0	16	118
Udario me ili gurnuo	8	35	69	1	31	99
Istukao me	4	6	103	2	2	131
Namjerno mi uništio stvari	7	21	84	0	17	100
Tražio novac na silu	15	37	56	2	8	124
Isključivao me iz igre	8	11	90	5	45	81
Ogovarao me	15	37	56	17	62	73
Dodirivao po tijelu na neugodan način	8	11	90	3	6	114
Dobivao sam sms porruke s neprikladnim sadržajem	9	11	92	4	10	118
Vrijeđao me kulturološki	8	8	97	1	6	113
Nešto drugo	3	4	48	0	0	62

10. Koji su po tvom mišljenju najčešći uzroci nasilja među mladima u školi ili van nje?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Nasilje na mas medijima (TV, novine...)	10	15	8,77%	11,03%	10,00%
Neadekvatan odnos nastavnika prema učenicima	13	11	11,40%	8,09%	9,60%
Posljedice rata	11	11	9,65%	8,09%	8,80%
Nasilnik je bio nekad žrtva nasilja	21	16	18,42%	11,76%	14,80%
Međunacionalna netrpeljivost	8	1	7,02%	0,74%	3,60%
Nešto drugo (navedi)	0	1	0,00%	0,74%	3,60%
	Ukupno		243,86%	269,12%	257,60%

11. Koje su po tvom mišljenju najčešće posljedice nasilja?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Modrice, ogrebotine, lomovi...	50	50	43,86%	36,76%	40,00%
Smanjenje pažnje, problemi s učenjem...	29	26	25,44%	19,12%	22,00%
Teškoće u komuniciranju	22	45	19,30%	33,09%	26,80%
Postaje i sam nasilnik	16	18	14,04%	13,24%	13,60%
Nešto drugo	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
	Ukupno		155,26%	173,53%	165,20%

12. Što bi po tvom mišljenju trebala učiniti žrtva nasilja?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Potražiti stručnu pomoć (pedagoga, psihologa, liječnika...)	31	59	27,19%	43,38%	
Obratiti se razredniku	44	43	38,60%	31,62%	34,80%
Prijaviti policiji	10	21	8,77%	15,44%	12,40%
Šutjeti i kriti što mu/joj se dogodilo	4	2	3,51%	1,47%	2,40%
Nešto drugo	9	1	7,89%	0,74%	4,00%
	Ukupno		178,95%	188,24%	184,00%

13. Tko je po tvom mišljenju najodgovorniji za sve učestalije nasilje među mladima?

	1	2	3	4	5	6	7
Obitelj		54	41	22	13	21	0
Škola	39		42	24	18	10	0
Nepopunjeno slobodno vrijeme	24	41	38		26	21	1
Policija	21	49	15	33		27	2
Sudstvo (loša zakonska regulativa)	25	42	18	31	39		1
Vršnjaci		30	23	15	12	34	2
Netko drugi (najčešće navedeni okolina, razrednik)	1	0	0	0	0	0	23

Odgovorni ovim redom obitelj, vršnjaci, škola, policija, nepopunjeno slobodno vrijeme, sudstvo.

14. Što bi po tvome mišljenju trebalo učiniti kako bi se smanjilo nasilje među vršnjacima kao i ostali oblici maloljetničke delinkvencije?

✓ Više razgovora s djecom, postrožiti mjere u školi. Roditelji trebaju biti više odgovorniji.

Žrtve nasilja to nekome trebaju prijaviti.

Uvesti malo više kontrole, nadzor nad učenicima i veće kazne nakon učinjenog djela.

Manje vrijeđanja, izbacivanja iz društva i veća pažnja i posvećenost roditelja.

Po mome mišljenju, onaj tko vrši nasilje u školi treba biti jako i strogo kažnjen, u tim situacijama se ne smije popuštati a kada bi se to ponovo dogodilo bez obzira na sve kazne učenike bi trebalo izbaciti iz škole.

Trebalo bi više razgovarati s učenicima.

Oni koji su pretrpjeli nasilje trebaju se obratiti odraslima a nasilnici bi se trebali kazniti.

Postrožiti pravila škole.

Kako bi se smanjilo nasilje među vršnjacima trebalo bi više razgovarati na prihvaćanju razlika među vršnjacima.

Viši nadzor i kontrola učenika.

Mislím da bi roditelji trebali paziti što njihova djeca rade u školi i sl. jer su svoj odgoj donijeli iz obitelji, nauče kako god da se dijete ponašaju to je odgoj njihovih roditelja .
Trebalo bi što više razgovarati sa takvom djecom i dati im podršku za moralnom osvješćenošću kako bi riješili taj problem nasilja.

Trebalo bi organizirati neki socijalno društveni rad.

Nasilnici bi trebali uočiti da čine pogreške razgovorom i shvatiti da nanose bol i manjak samopouzdanja jedni drugima.

Dragi moji ja mislim da bi djecu trebalo malo socijalizirati i uvoditi im više aktivnosti koje bi im odvratile pažnju od nasilja.

Ja mislim da bi roditelji trebali više razgovarati sa svojom djecom i da se ne smije biti ljubomorno jedno na drugo jer od ljubomore sve počinje.

Možda bi trebali uspostaviti više komunikacije i probleme rješavati na lijep način.

Uvesti strože mjere nadzora i strože i detaljnije procjenjivati učenike. Možda uvesti i psihologe.

Pružati djeci više potpore, ljubavi i stalno komunicirati s njima.

Po mojem mišljenju ja mislim da te učenike koji vrše nasilje treba oštro kazniti tako da ih se izbací iz škole. I da potraže svog psihologa.

- Roditelji bi trebali češće razgovarati s djecom o njihovim problemima i trebala bi se pažnja osoblja u školi povećati.
- Možda malo više humanosti i osjećaja za druge ljude.
- PolICIJA bi više trebala kontrolirati maloljetnike.
- Kod nas u školi uopće nema takvog nekog nasilja među vršnjacima to svi rade između sebe (ako rade) a ne u javnosti.
- Mislím da učenici,nastavnici ili roditelji ne bi trebali sakrivati da se nad njima vrši nasilje nego bi trebali u suradnji s vlasti poduzeti odgovarajuće mjere.
- Veća odgovornost od strane obitelji i djelatnika škole.
- Treba educirati vršnjake da nije ništa dobro i da se ne postaje „faca“ takvim ponašanjem

R O D I T E L J I

1. Koliko vremena Vaše dijete provodi u obitelji (kad nije u školi)?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Kad ga prislino	3	1	4,00%	0,75%	1,91%
Najmanje vremena	6	9	8,00%	6,72%	7,18%
	UKUPNO		98,67%	97,76%	98,09%

2. Gdje Vaše dijete provodi slobodno vrijeme?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Na računalu	12	17	16,00%	12,69%	13,88%
U kafiću	3	8	4,00%	5,97%	5,26%
Sa društvom u šetnji	16	35	21,33%	26,12%	24,40%
Negdje drugo (košarka, tenis)	11	13	14,67%	9,70%	11,48%
	UKUPNO		105,33%	106,72%	106,22%

3. Znete li tko su mu / joj prijatelji/ce?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Ne znam	0	3	0,00%	2,24%	1,44%
Znam poneke	18	12	24,00%	8,96%	14,35%
	UKUPNO		98,67%	99,25%	99,04%

4. Koliko vjerujete svom djetetu?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Malo	1	7	1,33%	5,22%	3,83%
Samo u nekim stvarima	17	9	22,67%	6,72%	12,44%
	UKUPNO		97,33%	99,25%	98,56%

5. Kada primijetite promjene u ponašanju svoga djeteta što činite?

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Razgovarate sa supružnikom	9	21	12,00%	15,67%	14,35%
Obraćam se pedagogu škole	0	3	0,00%	2,24%	1,44%
Obraćam se	0	4	0,00%	2,99%	1,91%
	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
	UKUPNO		98,67%	102,99%	101,44%

6. Je li se nekad potužio/la da ga/je netko maltretirao u školi? (bilo fizički ili psihički)

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Da	5	11	6,67%	8,21%	7,66%
	UKUPNO		98,67%	98,51%	98,56%

***7. Ako ste na prethodno pitanje odgovorili DA,
navedite tko ga/je maltretirao?***

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Stariji učenik/ica	1	1	1,33%	0,75%	0,96%
Profesor	1	2	1,33%	1,49%	1,44%
Netko drugi	1	0	1,33%	0,00%	0,48%
	UKUPNO		6,67%	6,72%	6,70%

***8. U čemu se sastojalo maltretiranje (nasilje)?
Navedite!***

- Ponižavanje.
- Izrugivanje djetetu a isticanje sebe..
- Neprimjereno ponašanje..
- Ogovoranje..
- Psihičko nasilje..
- Ismijavanje, ponižavanje..
- Ružne riječi i ponašanje..
- Verbalno i psihičko maltretiranje djeteta..
- Emocionalno vrijeđanje..

*9. Kada Vam dijete kaže da je bio/ žrtva nasilja,
vi?*

	M	Ž	M %	Ž %	Ukupno
Samo saslušam	3	7	4,00%	5,22%	4,78%
Ne vjerujem	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Ništa ne činim	1	1	1,33%	0,75%	0,96%
Ostalo	6	9	8,00%	6,72%	7,18%
	UKUPNO		65,33%	75,37%	71,77%

10. Po Vašem mišljenju, koga treba obavijestiti u slučaju da je Vaše dijete maltretirano ili napadnuto?

1 – najvažnije

2 – manje važno, itd..

	1	2	3	4	5
Pedagoga ili ravnatelja/ic u	22	33		16	0
Policiju	13	24	20		4
		19	18	12	2
Nekog drugog (roditelja nasilnika)	5	10	1	6	

11. Tko je po Vašem mišljenju najodgovorniji za sve učestalije nasilje među mladima?

1 – najvažnije

2 – manje važno, itd..

	1	2	3	4	5	6	7
Škola	21			16	13	4	0
Nepopunjeno slobodno vrijeme	21			32	12	8	0
Policija	6	15	9	37	44	37	3
Sudstvo	11	20	12	17	48	44	2
Netko drugi	1	3	0	1	2	1	49

- Sustav,
- Roditelj drugog djeteta

12. Što bi trebalo poduzeti u školama s ciljem smanjenja nasilja među vršnjacima, kao i ostalim oblicima maloljetničke delikvencije?

- Pooštriti zakonske regulative iz te oblasti.
- Poslati nasilnike i zlostavljače na razgovor s ciljem da se to riješi i pomogne.
- Što više razgovora s djecom, u kući i školi.
- Sankcionirati nasilje i delikvenciju.
- Dati djeci više obaveza, sporta..više razgovora,

- Odgajati djecu najprije u obitelji. Učiti ih kršćanskim vrijednostima, a u školama nastaviti nadopunjavati taj proces.
- Više raditi s djecom, zaokupiti njihovu pažnju, kreativne radionice, predavanja, više ulagati u educiranje djece i profesora. Biti zanimljiviji profesor, napuštati "kruti" odnos profesor – učenik, više samovolje i tolerancije s obje strane.
- Što više ih uključivati u razne vanškolske aktivnosti.
- Vrste radionica u smislu da se djeca nađu u onome što ih zanima.
- Treba djeci posvetiti više vremena sa njima razgovarati o svemu a ne samo školskom gradivu.
- Trebalo bi djeci popuniti slobodno vrijeme kako ne bi činili nasilje ili glupe stvari bez razloga.
- Više popunit vrijeme sa aktivnostima, sportskim natjecanjima i dodatnom i dopunskom nastavom.

- Upotpuniti slobodno vrijeme.
- Više kažnjavati izvršitelje nasilja i provesti mjere predostrožnosti.
- Trebalo bi ih oštro kazniti.
- Trebalo bi uvesti veće sigurnosne mjere u školama.
- Prije svega, trebalo bi priznati postojanje problema. Također potrebno raditi na provedbi raznih programa prevencije nasilja među vršnjacima.
- Djecu bi trebalo manje puštati (mlađi su od 18), jer sve je to utjecaj današnjeg društva u ovom "modernom" načinu života. Žalosno je što roditelji dopuštaju svojoj djeci a mlađi su od 18.
- Nasilnike kazniti na prikladan način , npr. premještanjem u drugo odjeljenje ili u težim situacijama premještanjem u drugu školu.

- Trebala bi se učiti socijalne, emocionalne vještine ponašanja kako bi se pokazala vršnjačka podrška.
- Postrožiti kriterije.
- Veća kontrola učenika.
- Upozoriti učenika da se tako ne može ponašati. Ako nema promjene uvesti kazne, npr.kupiti smeće po dvorištu. Premjestiti u drugu školu. Možda su glupi ovi navodi ali sve se može riješiti ako su profesori i roditelji na istoj strani. Na žalost, puno roditelja brani svoje dijete ili su jednostavno nezainteresirani. Moje dijete je maltretiranje doživjelo u osnovnoj školi. Sad je Bogu hvala ok.
- Staviti zaštitare da nadgledaju učenike.
- Prvo razgovor psiholog – pedagog. Ako ne to, apel za pomoć.

- Uvesti red, disciplinu i druge mjere.
- Uvesti oštrije mjere kažnjavanja učenika.
- Treba organizirati društveno – socijalni rad.
- Trebalo bi što više razgovarati s takvom djecom i pružiti im priliku da što više vremena provode u dobrom društvu.
- Mislim da bi trebalo djecu zaokupiti s nečim da im se odvрати pažnja s nasilja.
- Razgovor i ljubaznost i željezna vrata otvaraju.
- Uvođenja pravila ponašanja u školi i razredu, podrška djeci žrtvama nasilja, poduzeti adekvatne mjere da se obezbjeđuju mjesta u školi i oko škole gdje se najčešće nasilje događa.

- Trebale bi se poduzeti mjere u školi, obratiti se sudstvu i policiji.
- Emocionalno ga slomit i oduzet mu nešto jako drago.
- Trebalo bi poduzeti veće mjere opreznosti prema načinu odgoja i ponašanja u školi.
- Disciplina, razgovor sa roditeljima.
- Uključiti pedagoge više u odnose s djecom (razgovor)
- Određena predavanja i seminari od strane stručnih osoba, mnogo razgovora i što veća pažnja roditelja i okružja u sličnim situacijama.
- Razgovarati i promicati toleranciju i različitosti. Poticati mirno rješavanje problema.
- Što više razgovora. Izgrađivati odnos razrednik – učenik.

- Što više razgovarati s mladima i u obitelji i u školi, popuniti njihovo slobodno vrijeme aktivnostima.
- Rad, red i vjera.
- Više razgovarati i kazniti nasilnika.
- Puno toga, razgovarati i provjeravati.
- Security
- Na satu odjelske zajednice educirati djecu o moralnim vrijednostima.
- Treba više pričati s djecom na satu razrednika.
- Treba poduzeti da ne bude više nasilja u školama i ostalim mjestima.
- Strogo kazniti, što više u obitelji razgovarati. Uključiti pedagoge, psihologe.

- Edukacija o nasilju, da se što više priča u školi o tome.
- Više predavanja o prevenciji nasilja među djecom.
- Sa djecom više razgovarati i u školi i obitelji puno ljubavi kada ima manje nasilja.
- Uključiti što više pedagošku i psihološku službu te puno razgovarati sa djecom.
- Više predavanja o tome.
- Treba izraditi programe po kojem bi se uključili mladi o nasilju. Više priče o tolerancije.
- Razgovarati sa njima da imaju više tolerancije jedni prema drugima.
- Trebalo bi u škole uvesti više aktivnosti koje bi popunjavale slobodno vrijeme učenika.
- Treba uvesti školske uniforme.
- Kućni odgoj, škola, vjera, postrožiti uvjete u školama, kvalitetno kažnjavati djecu i na kraju puno razgovarati s djecom.

- Razgovarati i razgovarati s djecom pa makar se i izgubili neki sati, npr.matematika i drugi predmeti. Odgoj je važniji i od ocjena!
- Upoznati ih s posljedicama nasilja i kaznama.
- Uozbiljiti policiju i sudstvo.
- Educiranje.
- Razgovarati sa djecom koji je razlog zašto je nasilnik i poduzeti neku stručnu pomoć da se tom djetetu pomogne jer mislim da i za to postoji neki razlog.
- Djeci lijepo objasniti razliku između "šale i šaliti se na tuđi račun" da to drugo dijete vrijeđa.
- Dati javno neki broj gdje se mogu prijaviti.

ZADAĆE ŠKOLE

- Razrednici su ključni faktori koji trebaju da najbolje poznaju svoj odjel, na početku prvih razreda izraditi pedagoški dosjee učenika svog odjela u koji bi se unosili bitne obiteljske i školske situacije koje tijekom godine utječu na učenikov uspjeh i promjene u ponašanju; u suradnji s pedagogom intervenirati na promjeni ponašanja
- Odgojno djelovanje nastavnika na svim satima a pogotovo na satima odjeljske zajednice (nažalost svjesni smo kakve nam generacije dolaze stoga je potrebno stalno raditi na poboljšanju njihovog ponašanja a to je proces. Ne treba odustajati.)
- Postrožiti pravila škole i biti dosljedni u njima

Hvala na pozornosti! 😊